

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računajo po pilitvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Dr. H. Tuma.

Ker nekateri še dosedaj nočejo umeti, iz kakih razlogov se je razdrlo razmerje med slovenskimi deželnimi poslanci, in zakaj so baš radi tega nastale sedanje upravne neznosne razmere v deželi, primorani smo priobčiti nekaj podatkov iz rok uglednega deželnega poslanca našega, kateri podatki pokažejo v pravi luči — dr. H. Tuma.

Gospod grof Alfred Coronini, dika slovenskih poslancev, vedno vnet za blagor slovenskega naroda, je povedal v znanem pismu svojim volilcem, zakaj je bil primoran odložiti oba mandata, kateri mu je poveril naš narod. Umakniti se je moral človeku, kateremu so častni in vzvišeni posli le v dosego njegovih sebičnih namenov.

Že leta 1896. je rekel dr. Tuma v vrtni ulici v Gorici deželnemu poslancu g. dr. Al. Rojcu: „Jaz ne bom lakaj grofa Coroninija! Nikdo ne bi mislil, da je možno tako govorjenje o grofu Coroniniju že ta čas, ko so ga vsi častili kot svojega rešitelja. Še manj bi pa bilo pričakovati takih besed iz ust dr. Tume, ki bi moral biti g. grofu Coroniniju hvaležen za izvolitev v deželni zbor, kjer mu je bilo ob enem poverjeno deželno odborništvo, kar je sam zahteval.“

Čudno in nerazumljivo je tedaj, da je plemeniti mož, ki je slovenskemu narodu delil zgolj dobrote, imel že tačas v osebi dr. Tume prikritega nasprotnika.

Dne 26. jan. 1897. je poklical deželni glavar grof Franc Coronini deželne poslance slovenske od klubove seje k seji deželnega zbora. Temu pozivu so se poslanci odzvali, misleč, da so Lahji že v zbornici. Ker pa laških poslancev še ni bilo v zbornici, bili so slovenski poslanci nezadovoljni, sli pa niso v zbornico, ampak so postali v prehodu. Tu so čakali v mrazu (zbornica je bila tudi mrzla) nad pol ure. Lahov pa le ni bilo in videti je bilo sploh, kakor bi se hoteli šaliti s slov. poslanci. V sled tega so po nasvetu g. dr. Abrama sklenili, da odidejo. To je odobral tudi dr. Tuma. G. dr. Gregorčiča ni bilo takrat med njimi, ker se je pogovarjal v stranski sobi z dr. Pajerjem, kamor ga je ta poklical. Ko so poslanci odhajali z g. dr. Abramom, tega ni storil dr. Tuma, češ, da mora naznaniti g. dr. Gregorčiču, klubovemu predsedniku, sklep in odhod ostalih poslancev. Z odhodom so hoteli poslanci doseči nesklepčnost seje in pa tudi to, da bi imeli laški poslanci v prihodnje več obzira in takta nasproti slov. poslancem.

L I S T E K.

Šest postaj.

Češki spisal V. Kosmák. Prevel Š. P. — ov.

4. Za pijačo rokodelcem pri delu 12 gld.“

„Kaj dvanajst gld.“ zavzel se je drug svetovalec. „Ali ni to pomota?“

„To ni nikaka pomota“, g. svetovalec, prigovarjal je Oblak. „Prepričal sem se sam. Pijačo so jemali tu pri sinu, in računa je prav toliko. Še so tožili, da so žejni.“

„To že verujem!“ razsrdi se mlinar — nevoščljivo, da niso jemali, žganja in piva pri njegovem Tinetu. „To verjem, ti bi bili žejni, ko bi jim ga dali še toliko! Ali vi bi morali biti pametni. Saj stane ta pijača skoro toliko, kakor celo delo: Se ve — ker so jemali to v vaši krčmi, zato pa ne gledate na to!“

„Kaj? Mari mislite, da bi jaz na občinske stroške —“

„Mislim si, kar hočem“, skoči mu mlinar v besedo; „in kar si mislim, tega ne obesim vsakemu na nos. Ali teh računov

Dr. Tuma pa, mesto da bi zvršil to, v kar se je sam vsilil, udeležil se je seje in ne le sam, ampak spraval je v sejo tudi g. dr. Gregorčiča, katerega je imel odvesti.

Ta dogodek popisuje dr. Tuma v št. 67. „Soče“ in sicer neresnično.

Dejal je sam, da je s tem svojim postopanjem zgubil zaupanje grofa Coroninija, da si je pa zopet pridobil, izmislil si je abstinenco, katero je tudi izvedel dne 3. febr. 1897.

Takratno postopanje dr. Tume je užalilo vse poslance, ker je dr. Tuma s svojim postopanjem očitno kršil edinost med slovenskimi poslanci in slabil njih ugled pred laškimi. Zato pa se ni zmenil, pač pa mu je bilo žal, da je zgubil grofovo zaupanje, kakor pravi v isti števi. „Soče“, seveda, če je res tako mislil, kakor je pisal.

Doslej so v gorškem deželnem zboru le trije stalni odseki, namreč finančni, legalni in peticijski. Dne 3. febr. 1897. je pa predlagal dr. Tuma v seji kluba slov. dež. poslancev, naj zahtevajo od Lahov še en odsek, katerega naj bi imenovali upravnim, v katerem naj bi imeli večino Slovinci; ako pa Lahji v to ne privolijo, stopijo naj slov. poslanci v abstinenco. Poslanci so se temu predlogu protivili, češ, da je to premala zahteva in da ne gre zapuščati dež. zbora radi tega. Ko pa je dr. Tuma omenil, da hode možno Slovincem, ako dobé ta odsek v svoje roke, v javne seje in torej tudi v javno razpravo spravljati najraznejša vprašanja, kakor so: narodno vprašanje, deželni šolski zalog, regulacijo vodá itd., so se vdali ter sklenili, da, ako jim Lahji ne dovolijo četrtega odseka, stopijo v abstinenco, kjer ostanejo toliko časa, dokler jim Lahji ne spolnijo vsch opravičenih zahtev, kot narodno enakopravnost, deželni šolski zalog, slovensko ljudsko šolo v Gorici itd. — „dokler se jim ne dá poročstva, da se resno misli, preustrojiti deželne razmere“.

In s tem dostavkom se je strinja takrat, to je 3. febr. 1897., tudi dr. Tuma sam.

V klubovi seji dne 8. febr. 1898. je pa zopet dr. Tuma predlagal, da naj slov. poslanci odstopijo od abstinence, kar je razvidno iz njegove objave v 68. št. „Soče“ (25. avg. 1899), kjer piše:

„Ko sem pa videl da je večina sopsolancev proti abstinenci“, sem se pod-

*) Ni res, da so bili slovenski poslanci proti abstinenci, kakor jih je dr. Tuma neprenehoma dolžil. Bili so proti temu, da se je abstinenca uvedla, pa za to, da — ko je uvedena — ostanejo pri njej dosledno tako dolgo, kakor je dr. Tuma v zbornici javno izrekel, namreč dokler vlada in Italijani ne dajo zahtevanih jamstev. Dr. Tuma, ki je

ne podpišem kratko nikar ne. Delajte, kar hočete! Z Bogom!“ In vzel je od moke oprušeno čepico ter naglo odšel.

„Gospod svetovalec!“ klical je župan za njim. Ali kaj, kje je bil že mlinar.

Oblak je zardel kot petelin, vrgel papir na mizo in pihal, da je jedva dihal. „Jaz odstopim ter pustim vse gospodu glavarju; makari vrag! Saj ljudje v današnjih časih itak ne zaslužijo, nego da jim bi kožo odril, napravil iz nje jermen za cep in mlatil po njih, kar se da. I, dajte mi lepo mir! Naj vodi sejo, kdor če; — jaz ne!“

In vzel je klobuk ter utekel še on.

Sosedi so kar obstali; ali kmalu so jeli stikati glave in šepetati; „Aha, dva petelina se ne vzdržita na jednem gnojišču. — Že vesta zakaj! Ko bi te krčme ne nesle dobička, tedaj bi se ne pripravala!“

„I spak!“ udari stari Golež s pestjo na mizo. „Čemu nam to? Če pridem sem, to ni vseč mlinarju, a če grem k Tinetu, pa se kisa župan — ali da bi šel v staro krčmo med te potnike in cigane — tega pa ne! Ali veste kaj? Štiri sine imam, zakaj bi ne mogel še jaz napraviti krčme? Bil

vrgel temu mnenju in prišel v klubovo sejo za deželnozborsko zasedanje pričetkom (8. febr.) l. 1898. s sklepom, da sam predlagam, da od abstinence odstopimo. V moje največje presenečenje je bilo vseh 9 poslancev proti meni, ker so se izrekli za to, da hočejo večjih garancij za vstop, in da dokler teh nimamo, ne moremo vstopiti“. Deveteri poslanci so popolnoma pravilno postopali, a nedosleden je bil dr. Tuma.

Dr. Tuma je sklep dež. poslancev v 68. števi. „Soče“ spačil, ko je trdil, da stavi ostalih 9 slov. poslancev zdaj večje zahteve, kakor 3. febr. 1897. S tem je dr. Tuma podtikal deveterim sopsolancem nedoslednost ter kršil na ta način zopet javno vzajemnost slov. dež. poslancev ter slabil njihov ugled pred Lahji in slov. volilci.

Da je kazal dr. Tuma ne le l. 1896, kakor omenjeno, ampak dosledno tudi leta 1897. svojo mržnjo proti grofu Coroniniju, vidimo jasno v št. 84. „Soče“ (20. okt. m. l.), kjer mu predbaciva stvari, katerih grof ni zakrivil: „Alfred grof Coronini je s svojim obnašanjem zakrivil, da so volitve tako izpadle, kakor so“. Ta trditev je neresnična, zakaj grof Coronini se je vdal le želji ljudstva in „Sloge“, ki so zahtevali, da naj kandiduje grof v državni zbor v kmetskih občinah in tudi v skupini velikega posestva; da prav gotovo prodere. Da dr. Tumi to ni bilo po volji, to radi verujemo, ker že takrat so se mu sline cedile po državnozborskem mandatu in je vedel, da bi bil prav gotovo voljen, ako bi ga bila „Sloga“ predlagala. Da bi on v slučaju neugodne volitve v veleposestvu, ne odložil svojega mandata v kmečkih občinah, priča nam dovolj krčevitost, s katero se drži deželnega odborništva vkljub pismeni nezaupnici svojih volilcev poslancev.

Malo dni pred sejo dež. zbora, ki je imela biti 27. maja 1899., se je bahal dr. Tuma v gorški čitalnici v pričo več gg. čitalničarjev, da pojde v deželni zbor 27. istega meseca „proti vsej klubovi disciplini“, ako se seje udeleži nadškof, zato, da mu bo to očital.

Ta izjava njegova je bila v nasprotju s klubovo disciplino in s potrebo skupnega delovanja, kar je dr. Tuma sam opetovano poudarjal in kaže, da bi jo bil dejanski kršil v slučaju, ko bi se udeležil seje nadškof. In tak poslanec se potožuje o postopanju tovarišev nasproti njemu.

konfuzen v svojih nazorih ter nedosleden v svojih dejanjih, prezira ta velikanski in očividni razloček ter dolži svoje tovariše, slov. deželne poslance, popolnoma po krivem nedoslednosti. Da sebe pere pred svetom, se ne sramuje tovariše dolžiti tega, česar je sam kriv in ne oni.

sem 23 let v starejšinstvu in moj Fráne pride v nedeljo od vojakov, bil je tam kapral ali ni zaslužil krčme. Kaj mislite!“

„Kdo pa bi zaslužil to, če ne cesarski mož?“ pritrde sosedi.

— „In pa še „vanciral je“ priloži drug svetovalec. „Ta vaš Francek mora biti brihtna glava, da je prišel tako daleč!“

„No, kar se tiče peresa ni baš prvi, to so še drugi čezenj: ali kar se tiče sablje, to je vam kavelj!“ hrupil se je Golež.

„Kar oglasiti se za to, pa bo — mi bomo vsi za vas“, obetal so sosedi.

In res: jedva je bil prišel Goležev kapral od vojakov domov, lotil se je očka županstva in zbor je bil sklican. Župan, ki je hotel uničiti Tineta, — je glasoval za krčmo; tako i mlinar, ki je hotel „Postajji“ žilo izpodrezati. Iz kratka, kakor rečeno, tako storjeno: Goležu so dovolili krčmo. France se je takoj oženil, odprl krčmo in imenoval to tretjo postajo „Pri veteranu“, ker je bil sam vojaški odsluženec.

S tem naslovom je zadel v živo. Kjer koli je bil kak stari vojak, če tudi je služil še proti Napoleonu, vsak je hodil zdaj k

Dne 25. maja 1899 je bil sklican občni zbor društva „Sloge“. Na tem shodu je dr. Tuma javno napadel g. dr. Gregorčiča, predsednika društva in dež. poslanca, ter mu očital, da nima niti programa, niti inicijative, niti enerzije. No, pri volitvi predsednika je pa dr. Tuma sam predlagal dr. Gregorčiča — predsednikom. Tudi tukaj je dejanje dr. Tume nasprotno njegovim besedam. Da bi zboroval-e za se pridobil, bil je nedosleden.

V svojem pismu z dne 9. jan. 1899 predsedniku „Sloge“ je pisal:

„Po sebi se razume, da ob enem odstopam kot odbornik od političnega društva „Sloga“. — Pri volitvi se je pa sam ponujal v odbor. To dejstvo kaže zopet proti slovjje besed in dejanj dr. Tume in karakterizuje njegovo velikansko nestalnost in veterinjaštvo.“

Določbe kluba slov. dež. poslancev veljajo: Na zunaj zastopata klub slovenskih deželnih poslancev edino le dr. Gregorčič in grof Alfred Coronini.

Dne 25. maja 1899 je pa šel dr. Tuma proti tem določbam in skrivaj k nadškofu. O tem tajnem obisku, za katerega so zvedeli slov. dež. poslanci od drugih oseb in ne od dr. Tume — še le proti koncu meseca junija 1899, piše dr. Tuma v „Soči“ št. 58. (21. julija 1899), da je stopil k nadškofu z namenom, da izve njegovo mnenje glede njegove udeležitve sej dež. zbora.

V isti izjavi pravi dalje dr. Tuma, da je od slovenskih poslancev opetovano zahteval pojasnila o njih razmerju do nadškofa, in vendar je bila njemu prav tako jasno škofovo mnenje, kakor njegovim tovarišem. Dr. Tuma piše, da je „sodelovanje knezo-nadškofa in kardinala že dvakrat omogočilo zborovanje deželnega zbora po namenih italijanske stranke.“ Tudi je vedel dr. Tuma, da je vlada le zato zbrala novega deželnega glavarja iz italijanske stranke in ne iz slovenske, ker je hotela, ako se dobi le še en sam član zbornice, napraviti sklepčne seje deželnega zbora. Vlada si je mislila, da ima tega v osebi gorškega nadškofa.

Vse to je bilo najbolje znano dr. Tumi.

Zakaj je šel torej dr. Tuma 25. m. l. k nadškofu, akoprav je vedel, da drugi dan pošlje kistemu slovenski klub svoja odposlanca?

Zakaj dr. Tuma drugi dan, to je 26. maja, ni povedal v klubovi seji slov. poslancem, da je bil že sam pri nadškofu? Zakaj jih je pustil

njemu. Pripovedovali so si o vojaškem stanu, kje je kdo služil itd. In ker so bila ta pripovedovanja zanimljiva, zbirali so se tam tudi drugi sosedi. In zdelo se je, da bo ta nova krčma prava sreča za Modrijo. Pri „veteranu“ sta se shajali zopet obe stranki, pomirili sta se in v Modriji je nastal zopet mir in pokoj — se ve da le gnujil. Hodili so torej vsi v vse krčme, samo da takole: Najprej so napravili dolg v jedni. Če n. pr. Veteran ni hotel več dajati na „kredo“, šli so na „Postajo“. Če se je praskal „Postajni“ za ušesi in je dejal: „Kaj pa, sosed, treba da napraviva enkrat račun“, — tedaj pa so šli k Mlinarju. In če je rekel Tine: „Pri-jatelj, pivarnica in žganjarnica me terjata! ne pomaga nič, skrbite, da plačate svojo reč. Kaj za to? — Saj je bila tu še stara krčma, — in tudi tam so radi videli goste; Nekateri so romali zopet od Mlinarja k Postaji; a odtod k Veteranu, drugi spet po drugem redu — ali krčme so bile vse polne.“

(Dalje pride.)

capljati h nadškofu, ko pravi, da je vedel, kaj nadškof namerava? Ali se ne pravi, norce brili s svojimi tovarši, ko je v opisanih okoliščinah glasoval za to, da naj gre sta klubova odposlanca nadškofu vprašati to, kar je dr. Tuma, kakor sam trdi, že natančno vedel? Kako je tolmačiti njegov molk? Zakaj ni nadškof klubovima odposlancema dr. Gregorčiču in grafu Coroniniju omenil, da je bil dan prej dr. Tuma prijatelj? Ali ni vsa to jasen dokaz nekoga zahtevnega skrivnega pogajanja? (Konec prih.)

Govor dr. Ferjancića

v seji avstrijske delegacije dne 13. jan. t. l.

Višoka delegacija! Pri razpravljanju o vnašnji politiki nastane vedno vprašanje, v kateri smeri daje država izraza svojim interesom, v zunanjih razmerah, in kako hoče istevresničiti.

Iz ekspezeja, kateri je gospod minister zunanjih del podal v delegacijskih odsekih, smo z zadovoljstvom posneli, da se v novjšem času posvečuje pozornost stvarim, ki so bile doslej zanemarjene.

Vodstvo zunanjega urada se po pravici priložuje radi nedostatkov in hib v trgovinski politiki in išče remedure. Omenja se tu se z reformo in povzdigo konzularstva, zamore deloma od pomoči, zlasti pa se omenja nova stvar, da je namreč potrebno, urediti vprašanje o izselitvi, ga spraviti v neki sistem, ker se je izkazalo, da je doslej zavzemano stališče bilo povsem brez uspeha. Odslej naj se pazi, da se številni izseljenci ne izgube za domovino, kakor se sedaj godi, ampak se hoče izseljevanje urediti tako, da si izseljenci ohranijo svojo narodno zavednost, svojo pripadnost k domovini, in da postanejo v tem razmerju k domovini nekaki, četudi omejeni, odjemalci domačih izdelkov.

To so uvaževanja vredne izpodbude v ekspezeju, ali več kakor vzpodbudo to naposled vendar niso.

Ako se rešitev teh vprašanj ne začne energično, potem je gotovo, da preteče še mnogo časa, predno začno ta vprašanja dobivati konkretno obliko.

Vodstvo zunanjih zadev je s posebnim povdarkom naglašalo, da bi popolnitev mornarice izredno pomogla povzdigi zunanje trgovine in trgovinske politike, in popolnitev mornarice imenovala glavno sredstvo v ta namen. Priznam to okolnost. Ali v sedanjih razmerah in uvaževaje nasprotovanje druge države polovice v tem vprašanju, ni nič upanja, da se v tem oziru razmere kmalu na bolje obrnejo. Tako kakor je sedaj, pa vendar ne more ostati.

Potrebno je torej misliti na bližje ležeča sredstva, za povzdigo zunanje trgovine. Dovoljujem si predlagati tako jako izdatno sredstvo, ki bi bilo v stanju dvigniti zunanjo trgovino na višjo stopnjo. To je druga železniška zveza s Trstom. Dokler bo Avstrijo samo južna železnica vezala z morjem, s Trstom, dotelej ne more biti govora o znatni povzdigi zunanje trgovine. Vodstvo zunanjih zadev bi si pridobilo posebno zaslugo, če bi z vso energijo delalo na napravo druge železniške zveze s Trstom. Pri tem bi ne smeli prezreti, da je drugi zvezi s Trstom naloga, povzdigniti avstrijsko trgovino, ne trgovine v Nemčiji. V ta namen naj se zavzame za tisto progo, ki iz osrčja Avstrije in industrije polne Češke direktno k morju vodi, ne pa za tisto progo, ki zveže južno Nemčijo z morjem. Tej progbi bi morali nasprotovati. Ako se vodstvo zunanjih zadev ogreje za to stvar, ugodni tudi pereči vitalni potrebi. Razmere pri južni železnici so namreč nevzdržljive. Kdo se ne spominja nesreč o Božiču! Vodstvo zunanjih del si, kakor rečeno, pridobi zaslugo, ako pripomore k izboljšanju teh razmer. Izboljšati pa se morejo te razmere samo, če se napravi druga železniška zveza s Trstom.

V političnem oziru je gosp. minister zunanjih del naglašal neomajani obstanek trozveze, je razpravjal o razmerju k drugim državam, in se zlasti dlje mudil pri balkanskih državah. Trozveza nam je prinesla večleten mir in to je uspeh, kateri se ne sme nisko ceniti.

Dalje pride.

Dopisi.

Iz Dornberga, 16. jan. 1900. — Županstvo v Dornbergu je sestavilo sledečo prošnjo e. kr. železniškemu ministerstvu:

„C. kr. železniško ministerstvo!

Ustrezaje nujni zahtevi prebivalstva Vipavske doline, podajajo podpisana županstva iskreno prošnjo, da bi e. kr. ministerstvo v najkrajšem času razpisalo dražbo za oddajo zgradbe zakonito zagotovljene železnice od Gorice do Ajdovščine ter zapovedalo, da se ima najpozneje v prihodnji pomladi začeti davno obljubljeno željno pričakovano delo.

Važnost in potreba takega komunikacijskega sredstva po Vipavski dolini so že davno priznali vsi merodajni faktorji.

A potreba je postala v novejšem času tem nujnejša, odkar je začelo naše vinogradsko posestvo v živo čutili pogrebne učinke vinske klavzule, dodane trgovinski in plovstveni pogodbi med Avstrijsko-Ogerskim in Italijo. Italijanska vina polnijo kleti vinskih veletržcev, kateri je primešavajo domačemu pridelku ali pa z umetno manipulacijo predelavajo v vino z domačim okusom ter prodajajo za domač pridelok. Naša vina pa zaostajajo tem trdovratnejše v kletih producentov, ker ni priložnih občil, ali recimo kar naravnost, ker ni nobene železnice, katera bi privajala kupece v našo vinorodno pokrajino in bi olajševala promet z našimi glavnimi pridelki — vinom in sadjem.

Tepeni po raznih nezgodah in nadlogah: trtni uši, Peronospori, Oidinomu in drugih parazitčnih boleznih, po slabih letinah sploh, preobloženi z izredno velikimi stroški za obnovljenje vinogradov na ameriških podlagah, za trajno borbo s trtnimi škodljivci — občutimo svoj žalostni položaj v podvojni meri, ker smo oddaljeni od vsake železnice in ne vživamo nobenih olajšav in nobene ugodnosti, kakoršnih se yesele v drugih srečnejših pokrajinah, katere so tako rekoč premrežene z železničnimi progami.

Prebivalstvo naše doline je že zares hudo ujaljeno in se začinja udajati nekaki obupni resignaciji, ker se mu leto za letom vedno le obeta in obeta, a nikdar ne izpolni obljuba.

Ono zgublja vero v dobro voljo merodajnih višjih oblastev, ter se čedalje bolj poprijema misli, da se mu je s proglašenjem koncesije za zgradbo Vipavske železnice samo prah v oči metal in da se izvršitev zateza „ad calendas graecas“ samo za to, ker se sploh resno ne misli na to, da se kedaj zgradi zakonito zajamčena železnica.

Cesarska vlada bodi uverjena, da naše tolmačenje ljudskega mišljenja v tej zadevi ni nikakor pretirano, ampak, da smo je tu razkrili celo v oblaženi obliki, iskreno želeč, da bi e. kr. ministerstvo v najkrajši dobi izpolnilo to, po čemur hrepeni prezvesto prebivalstvo Vipavske doline že dolga desetletja.“

Ob enem se je tudi sestavila druga prošnja e. kr. trgovinskemu ministerstvu, v kateri je statistično dokazano:

1. Koliko vina se je po znižanju carine izvozilo iz Italije v ogromno škodo producentom vseh vinogradnih pokrajin širne Avstrije.

2. Da vsed vinske klavzule peša blagostanje, da hirajo in ekonomično propadajo posestva, v vseh vinorodnih krajih, ker ra eni strani so ogromni stroški za obdelovanje trt, za obnovljenje vinogradov na ameriških podlagah, za neprestano borbo proti trtnim škodljivcem, za davke, — na drugi strani pa mrtva kupčija s prodajo vinskih pridelkov itd.

Prošnja se končno glasi, da naj visoka vlada zato skrbi in v to zastavi vso svojo avtoriteto, da se pri obnavljanju trgovinske pogodbe z Italijo po vsakem načinu odpravi vinska klavzula ali izdatno povekša carina italijanskim vinom, ki se bodo uvažala v našo državo.

Prošnja za zgradbo železnice bode v podpis osebno predložena vsem županstvom občin Vipavske doline, a prošnja za odpravo vinske klavzule tudi županstvom vseh vinorodnih občin v Brdih in na Krasu.

Zadostoval bode tedaj na prošnjah le podpis dotičnih gg. županov ali njih namestnikov in uradni pečat. Nabiranje podpisov v občinah se je danes pričelo po Vipavski dolini ter upati se sme, da ne bo glede na javne koristi, nobenega podpisa manjka'o.

J. B.

Cerkno, 14. jan. 1900. — Prosim Vas blagovolite sprejeti sledeči dopis: Že dolgo sem se pripravljaj Vam pisati, pa me je vedno kaj odvrnilo, posebno rad pa tudi ne pišem, ker imam preokorno roko od trdega dela.

O čem naj Vam pa pišem? O našem boju? Saj brezpotrebneja boja imate že tako zadosti v Gorici.

No! Pa čemu bi hodil kakor maček okrog vrele kaše, namenil sem se Vam nekoliko opisati, kako se je enkrat na Cerkljanskem gospodarilo s občinskimi premoženjem — krvavimi žulji ubozega kmeta in kako višje oblastniije vse to dopuščajo in zakaj je bil volilni boj na Cerkljanskem.

Leta 1891., ko so bile spomladi občinske volitve — se je porodila mlada ali bela stranka, katera je hotela podreti stare občinske stebre, ter je javno očitala takšnemu županu, gospodu Petru (Podobniku marsikatero nerednosti, katere mu je hotela tudi dokazati. — Ni se pa tej stranki posrečilo takrat prodreti, kajti stara stranka vedela in znala si je ohraniti svojo postojanku in če ne z lepa, hotela je zmagati z grda. O tem lepo pričuje poboj sv. Marka večer, kjer so stari mlade kar z železnimi drogi napadli in dva celo smrtno ranili.

Boj je pa le še naprej tlel in belil so z vso energijo vstrajali ter zahtevali pregled občinskih računov, čemur sta se pa Podobnik in Tušar upirala z vsemi silami.

Odločen boj je bil pa pretečeno leto.

Stara stranka pomnožena z nekaterimi odpadniki in koristolovci — se je vsemi mogočimi močmi uprla beli ter okrog agitirala z lažmi in drugimi takimi sredstvi. A boj je bil brezuspešen. Bela stranka je v dveh razredih popolnoma zmagala in dobila vodstvo v svoje roke. Vodja stranke postal je župan in prej ko je prevzel županovanje, moral je deželni odbor pregledati vse občinske račune od leta 1883. naprej.

Govorilo se je o teh računih prav mnogo, da je napaka, a samo za 7 kr. itd.

Kaj je pa pokazal izid pregledovanja.

Naj bodo tu mrtve številke živ dokaz, zakaj se je toliko bala stara stranka svojega poraza v volilnem boju — za vselej.

Občinsko stárešinstvo (božji volki) je vže l. 1891. vgotovilo g. Podobniku trjatev, kar je baje založil za občine v znesku 5.167-79 K.

Na pritožbo belih je vendar veleslavni deželni odbor svojemu Benjaminčku moral to terjatev znižati na 3.814-41 K, torej za celih 1.353-38 K.

To pravi stara stranka, ko okrog agituje, da je le, reči: sedem krajcarjev a. v.

Kaj je pa še pokazala revizija občinskih računov, katero je vodil z vso spretnostjo in natančnostjo deželni knjigovodja gospod J. Kavčič, iz 7. kr. je naraslo toliko, da mora g. Podobnik povrniti občinam in sicer vsled javnega zapisnika z dne 12. avgusta 1899. posamezne svote z obresti vred in sicer:

Na preveč zaračunjenih in v denarničnem dnevniku (po pomoti! seveda!) izpuščenih zneskih	961-10
Na izpuščenih sodnih in drugih globah samo svotico	634-14
Na prejeti pa ne vračunani odškodnini občinskih zemljišč občine Cerkno samo, malenkost	1.411-30
Za odstopljeno občinsko zemljišče, katero si je gospod Podobnik po krivici ali pomoti odmeriti in pripisati dal, znesek	505-24
Potem ima pa še povrniti občinam na preveč vračunjenih obrestih	567-22
V zapisniku z dne 24. septembra 1899. se je pa zopet steknilo samo	355-54
in v starešinstveni seji z dne 25. septembra 1899. pa zopet	82-04
skupno torej samo	4.516-58

reci: Štiristošeststoinšestnajst K in 58 h.

Torej iz 7 kr. — se je toliko „pogmeralo“.

In vkljub tem dokazom imajo še nekateri tako drzno čelo, da se upajo na dan in reči:

„No če bi bilo vse to res, bi to že zdavnej objavili.“

Ker ni hotelo županstvo samo objaviti, akoravno je bilo to sklenjeno — naj se izve pa na ta način, zakaj se je borila bela stranka in zakaj stara!

No Peter, Tomaž, Andrej, Jakob in vsi drugi apostolji stare stranke — ali imate sedaj dosti. — Želite li še kaj drugih dokazov?

Nikar ne izzivajte in ne mešajte se bolj, kajti bolj ko se meša bolj smrdi — in zadnja patrona ni še izstreljena.

Vsak kdor zagovarja taka dejanja in stranko bodisi kmet ali gospod —, zgubil je vso razsodnost in oni čut, kateremu pravimo Cerkljani sramota.

Sedaj pa lahko noč gospod urednik! Luč mi pojema in krč imam že v prestih, ker nisem navajen toliko pisati. Oprostite slabi pisavi! Do svidenja!

Bogodinov.

Politični razgled.

Ministerska kriza.

Listi poročajo, da objavi jutrajšnji uradni list imenovanja novih ministrov.

Sv. stolica v Rimu in Rusija.

Bilo je že pred letom dnij, ko so pisali listi o tem, da so se vršila pogajanja med rimsko stolico in pa med carjem Nikolajem II., da bi se tudi pri ruskem dvoru ustanovilo mesto diplomatskega zastopnika rimske stolice. Sicer so hoteli strogo ortodoksní ruski krogi že v kalu zaprečiti to namero, ali car Nikolaj II., ki posebno visoko čisla sv. očeta Leva XIII., se je sprizajnil s to mislijo in stavljeni so bili od obeh strani pogoji v dosegu tega namena. Vsi pogoji so bili obojestransko vsprejeti, samo glede jednega, stavljenega od strani Rusije, je izrekla sv. stolica svoj „non possumus“. Šlo se je namreč za katoliška semenišča.

Glede teh je zahtevala ruska vlada za-se pravico, da bode smela pošiljati svoje policijske nadzornike vanje, kekar koli se jej bode zljubilo.

Ob tej zahtevi ruske vlade so se razbila pogajanja, ker je baje taka zahteva naravnost proti cerkvenim kanoničnim predpisom in se je v tem smislu izrekel že tridentski koncil.

Ko je pa letos carska dvojica bivala v Darmstadt, prigovarjali so carju neki visoki dostojanstveniki, da bi le dobro bilo in tudi koristno za Rusijo, ko bi se bolj približala vaticanu. In kakor poročajo zdaj listi, ta prigovarjanja niso ostala brez vspeha, kajti še tekom te zime pada se monsignor Tarassi, kot papežev odposlanec v Peterburg v ta namen, da se zopet nadaljujejo pogajanja zaradi vstanovitve mesta za papeževega zastopnika na ruskem dvoru.

Mobilizacija v Italiji kali?!

Tržaški „Piccolo“ prijavlja neko brzovjavko iz Milana, po kateri so italijanske vojaške oblasti odpovedale dopust vsem vojakom v Pijemontu ter ustavile izdajanje dopustov tudi čez uro za podčastnike in prostake.

Govori se, da je pričakovati vsak hip, da se vojska mobilizira in sicer baje za to, ker dobajajo iz Afrike vesti, da misli Menelik z ozirom na neugodni položaj angleške vojske v južni Afriki, udreti v Sudan ter se potem polastiti laške posesti, kolikor je imajo še Italijani v Afriki. Tako toraj „Piccolo“ drugje nismo o tem čitali ničesar.

Domače in razne vesti.

Volilni shod. Društvo „Sloga“ nas je opetovano opominjalo, naj se izjavimo o kandidatu, ki naj bi se volil pri dopolnilni volitvi v državni zbor.

Ni dvoma, da mnogi rojaki so to posamič vsak za se že storili in da drugi jim bodo sledili; ali važna stvar zahteva po mojem mnenju, da tudi javno in skupno izrazimo svojo misel v tej zadevi.

Zato Vas uljudno vabim na **volilni shod**, ki bo na Goričici pri Rebku v nedeljo 21. t. m. ob 3. uri popoldne. In ker bomo že skupaj, ne smemo pozabiti dveh drugih točk, ki sta velike važnosti za goriško deželo, posebno za vipavsko dolino in sosednje vinorodne kraje.

Z ozirom na to predlagam sledeči dnevni red: 1. Vinska klavzula v trgovinski pogodbi z Italijo. 2. Vipavska železnica. 3. Dopolnilna volitev v državni zbor.

Rojaki volilci, pridite prav gotovo in v obilnem številu.

V Šempasu, 15. januarja 1900.

BLAZIJ GRČA,

deželni poslanec in volilec.

Volitve volilnih mož — in „Soča“
„Hilf was helfen kann“, si misli lastnik „Soče“ ter si prisvaja zmago za zmago pri volitvah volilnih mož, ki se vrše te dni v naši deželi. Mi mu seveda ne moremo kratiti tega veselja. Mož, ki se je skregal z resnico ter ji je napovedal boj do skrajnosti, treba, da ostane vsaj v kaki stvari dosleden. Mi vemo le toliko, da nam dohajajo od vseh strani ugodna poročila, čemur se pa nikakor ne čudimo, saj nismo vendar še izgubili vere v razsodnost našega poštenega slovenskega ljudstva, ki se z grozo obrača od Herostratov, ki hočejo iz golega koristnosti, — ker se je prišlo njih sebičnim nakanam na sled — podreti vse to, kar je sezidalo čisto rodoljubje z velikim napotom v zadnjih desetletjih. Našim rodoljubom pa priporočamo, da se ne dajo nikakor begati po neresničnih — vesteh „Soče“ in njenih patronov, koji so si postavili za geslo: „Pa naj vzame hudič vse skupaj, ako nima veljati naša“.

Dr. Stanič samostojen kandidat.
To je za nas gor. Slovence nekaka noviteta. „Soča“ je stigmatizirala tako postopanje ob priliki zadnjih deželnozborskih volitev, ko so glasovali Kraševci za dr. Abrama in Muho nekako kot narodno izdajstvo. Mi pa nečemo tirati tako daleč stvari, marveč konstatirati moramo, da obstoji za goriške Slovence politično društvo „Sloga“, v katerem so združeni vsi stanovi našega naroda in so odborniki tega društva možje, katerim je cvet našega naroda poveril politično vodstvo na Goriškem. Sklepu teh mož je torej izročeno vodstvo naših političnih zadev in narodna disciplina, brez katere ni računati na uspehe, zahteva, da se pojedini uklonijo temu vodstvu. Kdor dela in torej ruje proti političnemu društvu „Sloga“, temu ni do sloge, marveč temu je, hote ali nehote do tega, da se je med nami nesloga. Če hote, potem sledi dotičnik svojim slavohlepim ali pa tudi koristlovnim namenom, kdor pa nehote to dela, dokazuje, da ne ume našega resnega položaja na Goriškem in takega človeka bi se sploh ne smelo v poštev jemati od strani razsodnih rodoljubov.

Torej k stvari, k oklicu dr. Staniča. Mi nismo nikdar trdili, da bi ne bil dr. Stanič dober retorik. Zato pa niti ne zanikujemo, da bi ne bilo v njegovem oklicu dovolj lepo donečih retoričnih figur. Tak vtis je napravil njegov oklic na nas in nič drugega. Naša duša je ostala popolnoma hladna. Dr. Stanič obeta goriškim Slovincem, da se bodeta cedila med in mleko po deželi, ako izvolijo njega za državnega poslanca. Ali to so le obetanja, da ne rečemo prazne, puhle toda lepe fraze! Jamstva za to pa nam dr. Stanič nikjer ne more dati, ker njegova prešlost pomenja za nas tolikor, kakor ničla. Pa to ne zadostuje. Dr. Stanič niti ne namerava nastopati kot kandidat pol. društva „Sloga“, onega društva, katero je do zdaj v težavnih časih vodilo naše politične razmere na Goriškem, — onega društva, kateremu je dandanes, kakor je bila tudi doslej prva in glavna naloga, skrb za naš narodni obstanek na Goriškem. Kaj naj torej mislimo o kandidatu, ki se sramuje kandidirati pod to narodno zastavo, o kandidatu, ki ni še nikdar posegel v naše javno narodno življenje, v naše borbe, ki so tako krvavo potrebovale bojevnikov. Mi o takem kandidatu ne moremo drugega trditvi nego reči, da on ni za — nas, posebno pa ker mu je bila že tolikokrat dana prilika, da bi se bil lahko skazal narodnega delavca, pa se ni hotel. Kaj se hoče s tem reči: jaz se nisem spuščal v javnost do sedaj.

Kdor je pravi, iskren rodoljub, ta pač ne čaka ugodne prilike zase, ta nastopi za narod tudi tedaj, ko ve, da mu ne bode neslo to nastopanje niti gmotnih, niti moralnih ugodnosti in dobička.

No, pa dovolj tega razmišljanja. Gos. dr. Stanič bi nam utegnil morebiti očitati, kakor da nočemo pripoznati, da je marsikaj storil za slovensko uradovanje pri sodnijah. No mi mu teh zaslug nočemo odrekati ali niti on nam ne more zanikati, da ne bi bilo to njegovo odločno postopanje glede rabe slovenskega jezika pri sodiščih velikanška reklama zanj.

Samostojni kandidat dr. Stanič pravi nadalje v svojem oklicu, da je on sin kmečkih starišev.

Bog ve, ko bi njemu kedaj na misel prišlo konstatovati to dejstvo, ako ne baš o priliki, ko se gre za volitev v kmečkih občinah.

Da, da dr. Stanič mnogo občuje s slovenskim kmetom ali kje — v svoji pisarni. Kam pa li večje sreče za naše ljudstvo, kakor če bi ne tako često zahajalo v odvetniške pisarne? Zunaj pisarne, o tem smo prepričani, je g. dr. Stanič bore malo občeval z našim kmečkim ljudstvom, koji trditvi, niti g. dr. Stanič ne bo ugovarjal.

No očitano se nam bode da smo nedosledni češ, da so se vendarle vršili pogovori z dr. Staničem glede njegove kandidature od strani „Sloginega“ vodstva.

V tem oziru priznavamo, da se je dr. Stanič bližal društvenemu predsedništvu deloma osebno, deloma po posredovalcu, in sicer vedno kot mož, ki more uvesti mir med pripravajoče se stranke, tako da bi se volitev mirno vršila in bi po volitvi zavla-

dal splošni mir. To je bil povod, da se je predsednik spustil z njim v pogovore, a pogoji so bili: da dr. Stanič uredi s „Prim. L.“ zadevo o brezverstvu, ki mu je bilo očitano, da navede način, kako misli uvesti splošni mir in dá garancijo v tem oziru, ter da stopi, če je vse to v redu, z društvom v dotiko, ker o kandidaturi ne sklepa predsednik, ampak odbor. Dr. Stanič ni izpolnil teh pogojev; zato je bila v nujni seji 8. jan., v kateri je predsednik o tem poročal, v drugič soglasno sprejeta kandidatura prof. Berbuča.

Prejeli smo in objavljamo. Smejali smo se, ko smo dobili v roke št. 4. „Soče“. Široko se je razkoračila nad prof. Berbučem, pa se tudi prav dobro osmešila. On jej je tisti, ki je vsega kriv, ki vse giblje, ki se največ briga — čujte! — ob ednem pa je on tudi tisti, ki ga ni bilo nikjer, ki je samo materija. On je največji razdražbar — čujte! — on pa je tudi „Beschwich-tigungshofrath“. Sama nasprotstva!

„Soča“ draži na gosp. dež. poslanca Berbuča tudi njegove domačine v Črnicah in Batujah. Pravi, da ni storil svoje svete dolžnosti nasproti glasu z Dunaja o „strenge Bestrafung“, da se je potuhnil. Mi prav dobro vemo, in tudi „Soči“ je znano, da deželni poslanci Berbuč se je prav mnogo trudil za nas. Deloma sam, deloma v družbi z našim županom g. L. Bolkom in dež. poslancem Grčo je našo zadevo obrnil na gotovo pot ugodne rešitve. Vemo pa tudi prav dobro, da strupena pisava v „Soči“ in gospodje v dr. Staničevi pisarni so vrgli Brbuču poleno pod noge ter preprečili ves uspeh njegovega delovanja za nas. Zlaj pa kakor vedno slabe nasledke vali na rame družih. Sramota in zaničevanje takim zvičajem!

Slovenec je mirna duša, ki ne ljubi boja in prepira. Naravno je torej, da tudi goriškimi Slovincem že preseda domači prepir.

„Soča“ in drugi zdražbarji so marsikoga oslepili, da ne vidi pravega provzročitelja naših domačih homatij. Zato ponavljamo, kar smo pred meseci rekli. Provzročitelj vsega boja in prepira je ena sama oseba dr. Tuma. On, najmlajši med goriškimi poslanci, ki je še le pred kratkem prišel na Goriško, vzdignil se je proti vsem drugim poslancem ter poudarjal v pismu z dne 9. januarja preteklega leta, „da noče več dati svojega imena vodstvu političnega društva in delegaciji dež. zbora, kjer ni moške energije, ni načrta, ni vodilnih mislij.“

S tem skrajno žaljivim pismom je ošabni mož napovedal boj, ki se bje do današnjega dneva. Sloga in mir sta se sicer hotela tekom lanskega leta dvakrat povrniti v deželo, a dvakrat je g. dr. Tuma to preprečil. Častitim čitateljem morda ni še znano, da je hotel g. Gab. lani dvakrat Gorico zapustiti ter se preseliti v Pulj ali v Celje. Obakrat ga je dr. Tuma pregovoril, da je v Gorici ostal, dobro vedoč, da bi ne mogel sam brez Gab. in „Soče“ niti en mesec prepira vzdrževati.

Kdo je vzrok in oče tega boja in prepira, povedal je nedavno dr. Tumi v zobe ugleđen, miroljuben mož s temi besedami: „Ko bi bili Vi, g. doktor, ostali pri sodniji, bili bi zdaj sodnik v Tolminu ali drugje na Goriškem; g. Gab. bi hvalil še dalje v svoji „Soči“ dr. Gregoričiča, grofa Coroninija in druge, ki to zaslužijo; Gab. bi bil se svojo tiskarno zadovoljen, in goriški Slovinci bi živeli v miru in slogi. Odkar ste Vi prišli v Gorico, nastal je ravs in kavs; Vi ste vzrok vsega prepira!“

Tem besedam odličnega narodnjaka ne dostavljamo niti erke več.

„Zopet nov škandal.“ vpije „Soča“, ker je polit. društvo „Sloga“ izključilo lastnika njenega. Po našem mnenju bi moralo društvo to že davne storiti. Mi ne poznamo društva, ki bi trpelo med svojimi člani človeka, ki zahrbtno in javno deluje in hujska proti društvu, čegar član je.

Vsiljevanje „Soče“. Lastnik „Soče“, hoče prav po vsi sili, da bi ljudje čitali njegov list. Če jim ga izbacnejo skozi vrata, pa jim prileti na mizo zopet skozi okno in če drugače ne gre — celo z napisom brezplačno. Lastnik „Soče“, ki je ob enem tudi obrtnik in je kot tak prirejal na nekaterih krajih celo shode, na katerih je hotel pameti učiti naše trgovce in obrtnike, bi moral pač vedeti, da je pri trgovcih in obrtnikih jedna najboljših lastnosti štedljivost, a jedna izmed največjih napak — potrata. Čemu toliko potrate torej?! Toliko zgolj iz dobrohotnosti do lastnika „Soče“.

Pojasnilo. Da se čitatelji prepričajo kakšnih sredstev se poslužuje „Soča“, navajamo samo: 1. Da rotli svoje privržence, naj strogo pazijo, da se nihče ne naroči na „Gorico“. 2. Trdi v št. 6, da „Gorica“ računa oglašje za 100% dražje nego „Soča“. Kaj tacega nismo čitali še v nobenem časniku.

„Soča“ ima na čelu lista leta 1899 in 1900 oznanilo za oglašje: petit-vrsta 1 krat 8 kr., 2krat 7 kr., 3krat 6 kr.

„Gorica“ pa je računala leta 1899. petit-vrsto 1krat 7 kr., 2krat 6 kr., 3krat 5 kr., oziroma računa letos 16 vin., 14 vin. in 12 vin.

Znano pa je, da je stranka za popolnoma enak oglaš plačala „Soči“ čez 2 gl., „Gorici“ pa le 1 gl. 60 kr.; druga stranka je plačala „Soči“ za enak oglaš čez 2 gl., „Gorici“ pa le 1 gl. 32 kr., itd. Z zgledi lahko postrežemo.

„Sočo“ pa prosimo, da navede imena onih, ki so po njeni trditvi plačali oglaš v „Gorici“ za 100% dražji kot v „Soči“.

Laž ima kratke noge!

Upravništvo „Gorice“.

„Il Friuli Orientale“ in naša državnozborna volitev. Stari lisjak je čutil zopet potrebo pečati se v „Il Friuli Orientale“ z nami Slovinci in z našo državnozborna volitvijo. On sicer pravi, da ga naša volitev čisto nič ne briga, niti da mu je mar za to, koga, da si izberemo za državnega poslanca. Vendar si „pa privošči vse dozdevne očite in neočite kandidate ter jih obira po svoje. S posebnim poželjenjem pa škili ta stari lisjak po polnih žepih Alfreda grofa Coroninija. Vidi se mu, kako rad bi on posegal vanje. Oh denar, denar! Sicer bi pa priporočali staremu lisjaku, da pere v svojem listu raje svoje umazano italijansko perilo, ki že tako močno smrdi, da smo prisiljeni celo mi upotrebiti vsa desinfekcijska sredstva, da nas ne okuži.

Kar se tiče denuncijanstva in ogleduštva, katero očita hudobni stari lisjak našim državnim poslancem, prepuščamo taka svojstva popolnoma njemu, to je pač specialiteta, s katero se ponašajo z vso pravico on in njegovi somišljeniki.

Glede iredentizma pa nas glava ne boli prav nič, saj je vendar c. kr. državno pravdnništvo zaplenilo jedno izmed poslednjih števk „Il Friuli Orientale“ zaradi brzobjavke o priliki smrti Manlija Garibaldija — a ne mi. —

O priliki blagoslovljenja „Solskega doma“ so nabrale domorodkinje 20 gl. 90 kr. Darovale so gg.: Ivana Andlovec 8 gl. 40 kr., Ana Humar 6 gl. in Marija Štrosar 6 gl. 50 kr. Ta znesek se je postavil za nabavo velike trobojne zastave in sicer za blago 7 gl. 50 kr., za palico 5 gl. in za pozlačeno sulico 3 gl., skupaj 15 gl. 50 kr. Za malo zastavo se je izdalo 2 gl. in za 68 sveč o cesarjevem jubileju 3 gl. 40 kr. Skupno se je izdalo torej 20 gl. 90 krajcarjev.

Zastavi in račune je izročila voditeljema šol g. p. Marija Štrosar.

Konstituiranje občinskega zastopa v Solkanu, ki je bilo napovedano za prihodnji četrtek, se je odložilo na nedoločen čas in sicer — čujte in strmite! — za to, ker je Lenassijeva stranka uročila svoj protest proti občinskim volitvam cele štiri dni prepozno. Kake pomisleke je imela politična oblast, da je zaukazala, naj se konstituiranje odloži, nam ni znano; da bi imela Lenassijeva stranka kak privilegij glede postavno določenega roka za vlaganje protestov pa tudi ne vemo.

S Krasa nam pišejo: „Čitajoč zadnjo številko „Soče“, ki mi je prišla v roke po naključju — sem se bolj kot kedaj poprej prepričal, da polni ta list svoje predale s samimi neresničnostimi. Pisoč o volitvah volilnih mož, pravi namreč „Soča“, da je njeni stranki na Krasu zagotovljena tričetrtinska večina glasov, dočim je gola resnica, da ne pripada od vseh dosedaj izvoljenih mož na Krasu niti jedna tridesetinka njeni stranki.

Ako je vse, kar piše „Soča“, tako resnično, kakor je ravnikar omenjena njena vest, potem moramo res občudovati še ono pičlo število ljudi, katerim „Soča“ po trikrat na teden tako debele laže, saj je vendar skrajno nesametno naročati si list, o katerem je vsakdo prepričan, da ni zanesljiv glede svojih poročil ter da celo vedoma pači resnico.

So sicer brezobzirni ljudje na svetu, a neka meja bi morala biti vendarle tudi pri njih.

Ako pa misli „Soča“ s takimi poročili begati naše volilce, potem se pa jako moti. Krašovci so razsodni ljudje in vedo, da če kedaj, je sedaj dolžnost vsakega rodoljuba, da se odzove pozivu polit. društva „Sloga“, to pa temveč, odkar nima v političnem tem društvu več besede lastnik „Soče“, ki ni bil Kraševcem nikdar po godu.“

Da, da Krašovci imajo marsikaterikrat fin nos!

Sijajen ples priredé nekateri goriški gospodje sami letos, kakor je bil običajno druga leta ples mladine „goriške čitalnice“, v njenih prostorih. Priprave so že začele in nekateri gospodje se pridno trudijo, da ta ples kolikor mogoče sijajno uspe. Kakor čujemo bo ta ples res nekaj izvanrednega za goriške razmere. Vabila razposljejo še tekom tega tedna.

Tržaški namestnik je poseil, kakor poročča „Naša Sloga“, pred kratkim mestee Kaštel in obiskal ondoto šolo. Izmed 120 vpisanih učencev jih je bilo v šoli le 53. Namestnik je velel dečkomo, naj čitajo — seveda italijanski. Ustane eden izmed dečkov, ali na vprašanje namestnika, da potolmači, kaj je čital ali da pove po svoje, molči deček kakor zid. Na vprašanje, v katerem jeziku govori doma, odgovori dečko: slavo (slovanski). Enako se je godilo namestniku

tudi z drugimi učenci. Pozneje je izpraševal namestnik nekega dečka iz zemljepisja in mu rekel, naj pokaže na zemljevidu, kje je glavno in stolno mesto našega cesarstva. Tudi na to vprašanje učencev ni dal odgovora. Naposled reče namestnik, naj vstanejo vsi oni učenci, ki govorijo doma slovanski („slavo“). Od 52 vstalo jih je 46. Ta številka ne potrebuje tolmača. Spremljevalec namestnikov si je zabeležil ono število o (46).

Grof Goess je pa debelo gledal in nekateri trdijo, da tudi po tem pojavu se ni dobil pravega pojma o „Lahih“ na Primorskem.

Samomor. Včeraj okoli sedme ure zjutraj skočil je v Vipolzah v tamošnji, okoli 20 metrov globok vodnjak, čevljar Stefan Jokončič, star 37 let, kjer je vtonil. Uzrok samomoru je menda domač razpor.

Nesreča v Šmartnem. Minoli petek je prišel pod-voz Anton Persolja, star 66 let, ko je vozil drva na Planino tako nesrečno, da je radi poškodb umrl. Pokopali so ga v nedeljo.

„Hranilnica in posojilnica“ v Skri-ljah, regist. zadruga z neomejeno zavezo, se je ustanovila, ter poslala pravila v poterjenje. Kot svoje glasilo si je odbrala list „Gorico“. K pristopu vabi se sl. občinstvo v bližnem okolišu, ker posojilnica je jako važna za tamošnji kraj. Upamo, da se v velikem številu odzovejo temu vabilu ter vpišejo v zadrugi imenik.

Vse druge vesti glede posojilnice naznanimo pravčasno.

Lahom seveda ni prav, da je tržaško namestništvo zopet prepovedalo prenos pepela pokojnega iredentovca Revere iz Rima v Trst.

Prešičja kuga se je pokazala v Voloskem okraju v Istri. Vsled tega je tržaško namestništvo z včerajšnjim dnevom prepovedalo v Voloski okraj uvažati ali izvažati žive prešiče.

Listnica uredništva. Vse gg. dopisnike prosimo potrpljenja.

Narodno gospodarstvo.

„Zveza slovenskih in istrsko-hr-vatskih županov“.

(Konec.)

Občni zbor je sklepčen, ako je 20 rednih članov navzočih. Če se jih ne snide toliko, se skliče v primerem roku drugi občni zbor, kateri je brez ozira na število navzočih sklepčen, ako se dnevni red ni spremenil.

§ 9. Opravila občnega zbora. Občni zbor obravnava in sklepa o nasvetih, ki se tičejo preustrojb na polji občinske uprave, o kulturnih in gospodarskih zadevah slovenskega ali hrvatskega naroda, o letnem poročilu in računih, kateri mu društveni odbor in razsodništvo predkladata glede zvišanja ali znižanja društvenih donoskov, o nasvetih društvenega odbora, o premembih pravil in o razhodu društva.

Občni zbor voli društvenega predsednika in njegovega namestnika, društveni odbor in častne člane.

Društveni odbor se voli za 3 leta; vsako leto pa izstopi ena tretjina.

Prve dve leti določa žreb odborove člane, ki izstopijo. Izstopivši člani smejo zopet voljeni biti. Razsodništvo se voli za vsako leto vnovič. Glasuje in voli se z nadpolovično večino glasov.

Za sklepanje o premembih pravil in o razhodu društva treba je, da je navzoča polovica vseh članov in skleniti se more prememba pravil ali razhod društva le z dvema tretjinama priučiocih glasovalcev.

Pri volitvi se glasuje z listki. Ako je prvo glasovanje brezuspešno, vpelje se ožja volitev.

Pri enakem številu glasov odločuje, kedar se glasuje, predsednikov glas; kedar se voli, pa žreb.

§ 10. Društveni odbor. Društveni odbor ima s predsednikom in njegovim namestnikom vred devet članov. Od teh pripadajo na kronovino Kranjsko trije, na Spodnje Štajersko dva, na Primorsko dva in na Koroško dva.

Odborniki volijo izmed sebe tajnika in blagajnika. Odbor si naredi sam svoje opravilni red in se sme razdeliti na odseke.

Društveni odbor opravlja vsa opravila, katera niso izrecno pridržana občnemu zboru. Zlasti pa društveni odbor sprejema in izključuje društvenike, sklicuje občne zборе (shode), izvršuje sklepe občnega zbora, vodi blagajnico in knjige, oskrbljuje društveni imetek, imenuje uradnike in služabnike za društvo, nadzoruje in oskrbljuje uredovanje društvenega lista, izdaja zbirke za občinsko upravo važnih zakonov, pošilja peticije in resolucije oblastvom in postavodajalnim zborom, določa odbornike, kateri imajo neposredno nadzorstvo društvenega lista.

Odborove seje so tajne.

Odbor je sklepčen, ako je z načelnikom vsaj sedem odbornikov navzočih. Sklepa se z nadpolovično večino. Pri jednako razdeljenih glasovih odločuje predsednik.

§ 11. Društveni zastop. Društveni predsednik, ali če je zadržan, njegov namestnik, zastopa društvo na zunaj. Vsako razglasilo, pismo in potrdilo mora on ali njegov namestnik in še en ud društvenega

odbora podpisati. Sejne zapisnike podpisuje predsednik ali njegov namestnik in tajnik.

§ 12. Razsodništvo. Razsodništvo ima pet udov. Od teh pripadata na deželo Kranjsko dva, na Spodnje Štajersko eden, na Primorsko eden in na Koroško eden.

Razsodništvo razsoja vse prepire, ki nastanejo iz društvenih razmer brez ozira na kak gotov sodni red - po svoji najbolji vednosti in vesti neprizivno.

§ 13. Društveni poslovni jezik. Poslovna jezika društva sta slovenski in hrvatski.

Razglas.

V Vrtovinu se prodaja na prostovoljni dražbi dne 26. t. m. ob 10. uri posestvo obstoječe iz hiše (14 prostorov) št. 101 s hlevom, vrhom, vinogradom in senošetjo ob c. kr. državni cesti. Poslopje je primerno za vsako obrt.

Prodaja se tudi posamezne zemljiške parcele tega posestva.

Plača se lahko tudi v obrokih po dogovoru.

§ 14. Društveni razhod. Društvo se razide:

1. ako občini zbor to sklene ali

2. ako je politično oblastvo razpusti.

V prvem slučaju sklepa občini zbor o društvenem imetku; v drugem slučaju pa pripade imetek „Slovenski Matici“ v Ljubljani.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače: n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Sant.) Ciril - Metodovo kavo in Ciril - Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim poslovanjem

Kopač & Kutin,

trgovec v Semeniški ulici hiš. št. 1.

v lastni hiši kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Anton Kuštrin

v gosposki ulici št. 23. v hiši

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino raznih potrebščin n. pr.: kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko in druge - Olja: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko - Petrolij v zaboju - Sladkor razne vrste - Moko številko 0, 1, 2, 4, 5. - Več vrst rajža - Mlijšveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje - Cena primerna. - Postrežba točna.

Andrej Cermel

na Kornju št. 10.

priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino vsakovrstnih potrebščin, kakor: kavo vseh vrst, riž, olje itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špeh in salame in to, na drobno in debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Josip Gorjanc

gostilničar

v Attemsovi palači na Kornju v Gorici,

ima tudi klevce za konje in vozove.

Razum dobrega črnega in belega vina ter piva, priporoča vedno izvrstna jedila, gorka ali mrzla.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Naznanilo.

Dovoljujem si naznanjati slavnemu občinstvu in preč. duhovščini, da sem se preselil z 5. januarjem 1900 iz hiše št. 1. v ulici sv. Antona v isto ulico št. 7 (v hišo gosp. J. Kopača, svečarja, nasproti okrajno sodnije).

Ker bodem skrbel tudi nadalje, da svoje cenj. odjemalce točno postrežem kakor doslej, se za mnoga naročila najtopleje priporočam udaui

Franc Čufer,
krojač.

Razglas.

Podpisana zadruga razpisuje službo

uradnika

z letno plačo 800 do 1200 kron. — S spričevali opremljene prošnje je vložiti do 20. januarja t. l.

Hranilnica in posojilnica v Cerknem, na Primorskem.

Novoporočenci pozor!

Stejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Veturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu odlikovanih Črnigovih delavnic v ulici Ponte nuovo in via Leon, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od dunajskih in budapeštanskih tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizar-skih mojstrov. — Sprejema vsa naročila in izdeluje po izbiri obrisa, najceneje in v najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice iz trsja in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbero ter razne tapetarije. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegančnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v tem času kar jih izdelujejo. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli. Najine testenine vdobe se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

„Narodna tiskarna“ v Gorici

ulica Vetturini št. 9.

je preskrbljena s povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem. Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako nizkih cenah, da se ne boji konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„Gorico“, ki izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah (zjutranje in večerno) ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„Narod“, ki izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 krono in 60 vinarjev, polletno pa 80 vinarjev. Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom, dobí 11. po vrhu.

V kratkem izdá

„Narodni koledar“, ki bo obsegal razen koledarskih podatkov in raznega drobiža, povesti poučne in zabavne vsebine ter oglase slovenskih trgovcev in obrtnikov iz mesta in dežele.

Začela je zalagati vsakovrstne tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade.

Že zdaj ima v zalogi sledeče cerkvene tiskovine:

1. Nota pro denuntiationibus faciendis;
2. Nota pro denuntiationibus factis;
3. Račun (3 pole) v slovenskem jeziku;
4. Testimonium status liberi;
5. Testimonium doct., relig. et baptismi;
6. Fides matrimonialis;
7. Fides natiuitatis et baptismi;
8. Fides mortis et sepulturae;
9. Status animarum;
10. Liber matrimoniorum;
11. Liber baptizatorum;
13. Liber defunctorum;
13. Spovedni listki.

Vse druge tiskovine so v tisku, na kar opozarjamo sl. županstva in dr. urade.

Priporočá posetnice

Se ne boji konkurence